

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi uskonnonvapauslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi uskonnonvapauslakia siten, että uskonnollisten yhdyskuntien rekisterin ylläpito siirretään opetusministeriöltä väestörekisterikeskukselle. Uudistus liittyy valtionhallinnossa vireillä olevaan rekisterihallinnon kehittämiseen, jonka kohteena ovat väestörekisteri, kaupparekisteri, yhdistysrekisteri, säätiörekisteri ja uskonnollisten yh-

dyskuntien rekisteri. Uskonnollisen yhdyskunnan hyväksyminen rekisteriin merkittäväksi jäisi edelleen opetusministeriön toimivaltaan valtioneuvoston ministeriöiden lukumäärästä ja yleisestä toimialasta annetun lain mukaisena tehtävänä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Uskonnonvapauslain täytäntöönpanosta annetun asetuksen (334/22) 12 §:n mukaan uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriä pitää opetusministeriö noudattaen soveltuvien osin yhdistyksistä annetussa laissa rekisteriin merkitsemisestä voimassa olevia säännöksiä. Jos vähintään 20 Suomessa asuvaa henkilöä haluaa perustaa uskonnollisen yhdyskunnan, on uskonnonvapauslain (267/22) 2 luvun säännösten mukaan siitä tehtävä valtioneuvostolle ilmoitus, johon on liitettävä selvitys yhdyskunnan uskontunnustuksesta ja julkisen uskonnonharjoituksen muodosta sekä uskonnonvapauslain 14 §:n mukainen yhdyskuntajärjestys. Jos yhdyskuntajärjestys on laadittu uskonnonvapauslain säännösten mukaisesti eivätkä uskontunnustus ja uskonnonharjoitusmuoto ole vastoin lakia tai hyviä tapoja ja jos yhdyskunnan ja siihen kuuluvan seurakunnan hallitus täyttävät uskonnonvapauslaissa asetetut ehdot, valtioneuvosto kirjoittuttaa yhdyskunnan ilmoitettuihin seurakuntineen uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin. Valtioneuvoston ohjesäännön 12 ja

13 §:n mukaan edellä mainitut valtioneuvostolle kuuluvat asiat käsitellään ja ratkaistaan opetusministeriössä.

Opetusministeriön uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin on vuoden 1993 alussa rekisteröity 30 uskonnollista yhdyskuntaa. Uskonnollisten yhdyskuntien rekisteristä on vuoden 1993 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana annettu 48 rekisteriotetta.

Hallinnon kehittämisen ministerivaliokunnan 17 päivänä tammikuuta 1992 asettamassa rekisterihallinnon kehittämishankkeessa on selvitetty valtion rekisterihallinnon palvelu- ja hallintotehtävien uudelleenjärjestelyn tarvetta. Selvitys kohdistui väestörekisteriin, kaupparekisteriin, yhdistysrekisteriin, säätiörekisteriin ja uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin. Sen perusteella hallinnon kehittämisen ministerivaliokunta päätti 14 päivänä elokuuta 1992 niistä periaatteista, joiden mukaan valtion rekisterihallintoa kehitetään. Ministerivaliokunta esitti, että uskonnollisten yhdyskuntien rekisteri siirretään opetusministeriöstä väestörekisterikeskukseen 1 päivänä heinäkuuta 1993.

Väestötietojärjestelmän ylläpitoon läheisesti liittyvien rekisterinpitotehtävien keskittämistä

samalle hallinnonalalle on pidettävä asianmukaisena. Tämän mukaisesti ja kun ministeriön ei tulisi suorittaa yksittäisiä rekisterinpitoa koskevia tehtäviä, on perusteltua, että uskonnollisten yhdyskuntien rekisterinpito ja siihen liittyvä asiakaspalvelu siirretään opetusministeriöltä väestörekisterikeskukselle.

Esityksessä ehdotetaan ne muutokset uskonnonvapauslain 2 lukuun, jotka ovat tarpeen uskonnollisten yhdyskuntien rekisterin siirtämiseksi väestörekisterikeskukselle. Esityksen mukaan väestörekisterikeskus huolehtisi yhdyskuntaa perustettaessa yhdyskuntaa koskevien tietojen rekisteröinnistä sen jälkeen kun opetusministeriö olisi uskonnonvapauslain ehdotetun 16 §:n 1 momentin mukaisesti hyväksynyt yhdyskunnan rekisteriin merkittäväksi. Jo rekisteriin merkityn yhdyskunnan uuden seurakunnan perustamista ja uusia hallituksen jäseniä koskevat ilmoitukset tehtäisiin ehdotuksen mukaan suoraan väestörekisterikeskukselle. Edellä olevasta ehdotetaan säädettäväksi lain 16 §:n 1 momentissa, 19 §:ssä ja 20 §:n 1 momentissa.

Lisäksi tulee uskonnonvapauslain täytäntöönpanosta annetun asetuksen 12 §:ää muuttaa siten, että rekisteriviranomaisena on ope-

tusministeriön sijasta väestörekisterikeskus. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi uudesta järjestelystä aiheutuvat muutokset.

Uskonnonvapauslain 2 luvun säännösten selvittämiseksi on uskonnonvapauslain 13 §:n 1 momenttia, 15 §:n 2 momenttia, 17 §:ää, 18 §:n 1 momenttia ja 21 §:ää ehdotettu muutettaviksi siten, että toimivalta uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriointiasioissa kuuluu lain mukaan suoraan opetusministeriölle eikä valtioneuvoston yleisistunnolle.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Uskonnollisten yhdyskuntien rekisterin siirrostä väestörekisterikeskuksen ylläpidettäväksi ei aiheudu valtiolle lisäkustannuksia. Toimenpiteen johdosta eivät myöskään henkilöstösiirrot ole tarpeellisia.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

uskonnonvapauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä marraskuuta 1922 annetun uskonnonvapauslain (267/22) 13 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti, 17 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §, 20 §:n 1 momentti ja 21 § seuraavasti:

13 §

Kun Suomessa asuvat henkilöt tahtovat perustaa uskonnollisen yhdyskunnan, heidän tulee laatia 14 §:ssä tarkoitettu yhdyskuntajärjestys ja tehdä opetusministeriölle kirjallinen ilmoitus yhdyskunnan perustamisesta.

15 §

Yhdyskunnan hallituksen jäsenten enemmistön tulee olla Suomen kansalaisia. Opetusmi-

nisteriö voi kuitenkin hyväksyä myös hallituksen muunlaisen kokoonpanon, jos yhdyskunnan jäsenten enemmistö koostuu muista kuin Suomen kansalaisista.

16 §

Jos ilmoitetun uskonnollisen yhdyskunnan yhdyskuntajärjestys on laadittu tämän lain säännösten mukaisesti eikä yhdyskunnan uskontunnustus ja uskonnonharjoitusmuoto ole vastoin lakia ja hyviä tapoja ja jos yhdyskun-

nan sekä siihen kuuluvan seurakunnan hallitus täyttää 15 §:ssä asetetut ehdot, opetusministeriö merkityttää yhdyskunnan ja sen ilmoitetut seurakunnat uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin, jota pidetään väestörekisterikeskuksessa.

17 §

Opetusministeriöllä on oikeus, milloin se katsoo sen tarpeelliseksi, sitä varten määräämälläan henkilöllä tarkastuttaa uskonnollisia yhdyskuntia.

18 §

Jos uskonnollinen yhdyskunta muuttaa uskontunnustustansa tai uskonnonharjoitusmuotoansa siten, että ne eivät tämän jälkeen vastaa sitä selvitystä, joka on annettu opetusministeriölle, on yhdyskunnan hallituksen ilmoitettava muutos opetusministeriölle.

19 §

Kun yhdyskunnan hallituksen jäsenen toimi joutuu avoimeksi, se on kahden kuukauden kuluessa täytettävä ja ilmoitettava uusi hallituksen jäsen väestörekisterikeskukselle.

20 §

Yhdyskunnan hallituksen tulee ilmoittaa uuden seurakunnan perustamisesta, nimestä ja kotipaikasta sekä hallituksen jäsenistä väestörekisterikeskukselle rekisteriin merkitsemistä varten.

21 §

Uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin merkittäväksi hyväksytyt ilmoitukset on julkaistava opetusministeriön määräämällä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

Helsingissä 30 päivänä huhtikuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Tytti Isohookana-Asunmaa

Laki

uskonnonvapauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 10 päivänä marraskuuta 1922 annetun uskonnonvapauslain (267/22) 13 §:n 1 momentti, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti, 17 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §, 20 §:n 1 momentti ja 21 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

13 §

Kun Suomessa asuvat henkilöt tahtovat perustaa uskonnollisen yhdyskunnan, laatikoot sellaisen yhdyskuntajärjestyksen, kuin 14 §:ssä sanotaan, ja tehkööt valtioneuvostolle kirjallisen ilmoituksen yhdyskunnan muodostamisesta.

15 §

Yhdyskunnan hallituksen jäsenten enemmistön tulee olla Suomen kansalaisia; mutta valtioneuvosto voi kuitenkin hyväksyä hallituksen toisinkin kokoonpantuna, jos yhdyskunnan enemmistön muodostavat henkilöt, jotka eivät ole Suomen kansalaisia.

16 §

Jos ilmoitetun uskonnollisen yhdyskunnan yhdyskuntajärjestys on laadittu tämän lain määräysten mukaisesti eikä yhdyskunnan uskontunnustus ja uskonnonharjoitusmuoto ole vastoin lakia tai hyviä tapoja ja jos yhdyskunnan sekä siihen kuuluvan seurakunnan hallitus täyttää tämän lain 15 §:ssä asetetut ehdot, kirjoituttaa valtioneuvosto yhdyskunnan ilmoitettuihin seurakuntineen uskonnollisten yhdyskuntain rekisteriin, ja annetaan tästä todistus.

17 §

Valtioneuvostolla on oikeus, milloin niin tarpeelliseksi katsoo, sitä varten määräämälään henkilöllä tarkastuttaa uskonnollisia yhdyskuntia.

Ehdotus

13 §

Kun Suomessa asuvat henkilöt tahtovat perustaa uskonnollisen yhdyskunnan, *heidän tulee laatia 14 §:ssä tarkoitettu* yhdyskuntajärjestys ja tehdä *opetusministeriölle* kirjallinen ilmoitus yhdyskunnan perustamisesta.

15 §

Yhdyskunnan hallituksen jäsenten enemmistön tulee olla Suomen kansalaisia. *Opetusministeriö* voi kuitenkin hyväksyä *myös muunlaisen* hallituksen toisinkin *kokoonpanon*, jos yhdyskunnan *jäsenten* enemmistö *koostuu* muista kuin Suomen kansalaisista.

16 §

Jos ilmoitetun uskonnollisen yhdyskunnan yhdyskuntajärjestys on laadittu tämän lain *säännösten* mukaisesti eikä yhdyskunnan uskontunnustus ja uskonnonharjoitusmuoto ole vastoin lakia ja hyviä tapoja ja jos yhdyskunnan sekä siihen kuuluvan seurakunnan hallitus täyttää tämän lain 15 §:ssä asetetut ehdot, *opetusministeriö merkittyttää* yhdyskunnan ja sen ilmoitetut seurakunnat uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin, *jota pidetään väestörekisterikeskuksessa.*

17 §

Opetusministeriöllä on oikeus, milloin *se* katsoo *sen* tarpeelliseksi, sitä varten määräämälään henkilöllä tarkastuttaa uskonnollisia yhdyskuntia.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

Jos uskonnollinen yhdyskunta *niin* muuttaa uskontunnustustansa tai uskonnonharjoitusmuotoansa, että nämä sen jälkeen eivät vastaa sitä selvitystä, mikä valtioneuvostolle on annettu, on yhdyskunnan hallituksen ilmoitettava muutos valtioneuvostolle.

19 §

Kun yhdyskunnan hallituksen jäsenen toimi joutuu avoimeksi, on se kahden kuukauden kuluessa täytettävä ja uusi hallituksen jäsen valtioneuvostolle ilmoitettava.

20 §

Kun uusi seurakunta muodostetaan, on yhdyskunnan hallituksen ilmoitettava se ynnä sen nimi ja kotipaikka sekä hallitus rekisteriin kirjoitettavaksi.

21 §

Uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin merkittäviksi hyväksytyt ilmoitukset ovat valtioneuvoston määräämällä tavalla julkisuuteen saatettava.

18 §

Jos uskonnollinen yhdyskunta muuttaa uskontunnustustansa tai uskonnonharjoitusmuotoansa *siten*, että *ne* eivät *tämän* jälkeen vastaa sitä selvitystä, *joka* on annettu *opetusministeriölle*, on yhdyskunnan hallituksen ilmoitettava muutos *opetusministeriölle*.

19 §

Kun yhdyskunnan hallituksen jäsenen toimi joutuu avoimeksi, *se* on kahden kuukauden kuluessa täytettävä ja ilmoitettava uusi hallituksen jäsen *väestörekisterikeskukselle*.

20 §

Yhdyskunnan hallituksen tulee ilmoittaa uuden seurakunnan perustamisesta, nimestä ja kotipaikasta sekä hallituksen jäsenistä väestörekisterikeskukselle rekisteriin merkitsemistä varten.

21 §

Uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriin merkittäviksi hyväksytyt ilmoitukset *on julkaistava opetusministeriön* määräämällä tavalla.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*
